

**2006 m. KONSOLIDUOTAS METINIS
PRANEŠIMAS**

TURINYS

SVARBIAUSI METŲ ĮVYKIAI	3
GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA	3
FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI	5
ĮMONĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS	10
ĮMONĖS VALDYMAS	10
AB „LIETUVOS DUJOS“ PAGRINDINĖ VEIKLA	14
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	15
GAMTINIŲ DUJŲ PASKIRSTYMAS	16
GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	18
PERSONALAS	20
APLINKOS APSAUGA	22
TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS	22
RĖMIMO PROGRAMOS	22

SVARBIAUSI METŲ ĮVYKIAI

- Nuo sausio 1 d. įsigaliojo naujos gamtinių dujų kainos reguliuojamiems vartotojams. Kainų pokytį lėmė išaugusios gamtinių dujų importo kainos.
- Gegužės mėnesį Vilniuje vyko „Baltic Gas“ generalinė asamblėja ir jungtinė „Baltic Gas“/BASREC/„Eurogas“ konferencija, kurią organizuoti buvo patikėta AB „Lietuvos dujos“ (toliau – LD, bendrovė). Konferencijoje dalyvavo ES Energetikos komisaras Andris Piebalgs.
- Birželio mėnesį LD dalyvavo Pasaulinėje gamtinių dujų konferencijoje ir parodoje Olandijoje.
- Nuo liepos 1 d. įsigaliojo naujos gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo kainos ir gamtinių dujų kainos reguliuojamiems vartotojams.
- Rugsėjo mėnesį nustatyta nauja gyventojų atsiskaitymo tvarka už suvartotas gamtines dujas. Atsiskaitymui pradėtos naudoti AB „Lietuvos dujos“ atsiskaitymo už gamtines dujas knygeles.
- Rugsėjo mėnesį Kazlų Rūdos miestą pasiekė gamtinės dujos.
- Spalio mėnesį baigtas stambus investicinis projektas – „Magistralinis dujotiekis Šiauliai – Kuršėnai (II gija)“, atšakoje į Mažeikių miestą pastatyta dujų apskaitos stotis.
- Lapkričio mėnesį baigtas pirmasis Švenčionėlių ir Švenčionių miestų dujų tiekimo etapas: magistralinio dujotiekio atšakos, dujų skirstymo stoties ir skirstomojo dujotiekio Švenčionėliuose statyba.
- Gruodžio mėnesį vykusiame valdybos posėdyje buvo nuspręsta nuo 2007 m. sausio 1d. nedidinti gamtinių dujų kainų buitiniams vartotojams.

GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA

Licencijavimas

Gamtinių dujų įstatyme nurodyta, kad dujų perdavimo, paskirstymo ir tiekimo veiklos yra licencijuojamos. Licencijas išduoda bei licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdo Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK). 2001 m. gruodžio 18 d. VKEKK suteikė bendrovei gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo licencijas, o 2002 m. gegužės 16 d. – gamtinių dujų tiekimo licenciją. Licencijos galioja neribotą laiką.

Gamtinių dujų kainos

LD gamtines dujas importuoja iš Rusijos OAO „Gazprom“. Gamtinių dujų kaina priklauso nuo mazuto kainos tarptautinėje rinkoje, valiutų kurso pokyčių bei vidutinės žemutinės dujų degimo šiluminės vertės. Dėl šių faktorių, 2006 m. gamtinių dujų importo kaina išaugo.

Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo paslaugų kainų bei gamtinių dujų kainų reguliuojamiems vartotojams viršutinės ribas nustato VKEKK, vadovaudamasi Gamtinių dujų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodika, patvirtinta 2005 m. balandžio 29 d. Viršutinės kainų ribos nustatomos trijų metų reguliavimo laikotarpiui.

Viršutinės kainų ribos kasmet koreguojamos priklausomai nuo infliacijos, VKEKK nustatytų efektyvumo koeficientų, dujų suvartojimo apimčių pasikeitimo bei kitų, nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių.

Nuo 2007 m. sausio 1 d. LD nutarė nedidinti gamtinių dujų kainų labiausiai socialiai jautriai vartotojų daliai – buitiniams vartotojams. Minėtas sprendimas priimtas remiantis prielaida, kad 2007 m. pirmąjį pusmetį neįvyks jokių dramatiškų pokyčių

naftos ir dujų rinkoje bei pasiekus atitinkamą susitarimą su tiekėju, t. y. OAO „Gazprom“.

Šie veiksniai įtakojo ir mažesnes, nei buvo prognozuota, gamtinių dujų kainas laisviesiems vartotojams.

Informacija apie gamtinių dujų kainas pateikiama LD interneto svetainėje www.dujos.lt.

Gamtinių dujų įstatymas

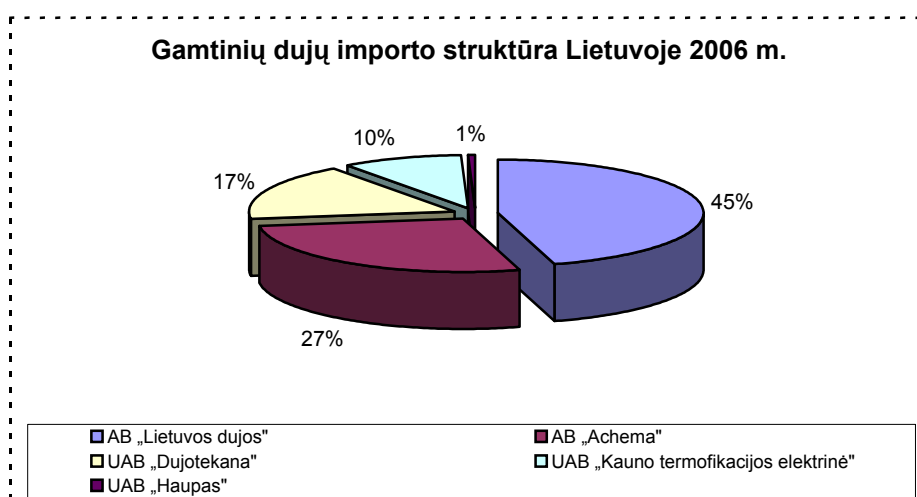
Dar 2004 m. inicijuotas Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymas, siekiant perkelti į Lietuvos Respublikos teisinę bazę ES direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrų taisyklių bei kitų ES gamtinių dujų rinką reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, Lietuvos Respublikos Seimo ir 2006 metais nebuvo priimtas.

Taisyklės

Ūkio ministro 2006 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr.4-171 panaikintas *Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklių* 143 punkto taikymo apribojimas, sudaręs lengvatines sąlygas šilumos tiekimo įmonėms atsiskaityti už gamtinių dujų pristatymą. Nuo 2006 m. liepos 1 d. visi vartotojai už pristatytas dujas sumoka pagal konkrečioje pristatymo vietoje apskaitytą dujų kiekį.

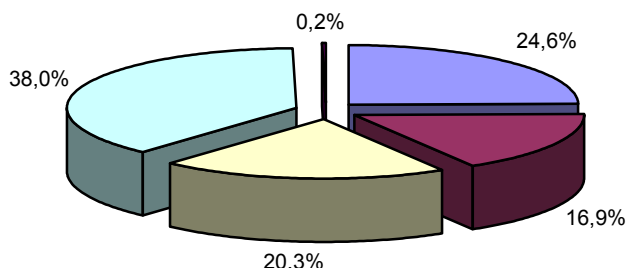
Rinka

2006 m. gamtines dujas į Lietuvą importavo penkios įmonės – AB „Lietuvos dujos“, AB „Achema“, UAB „Dujotekana“, UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ ir UAB „Haupas“. Viso 2006 metais į Lietuvą importuota 3,1 mlrd. m³ gamtinių dujų.

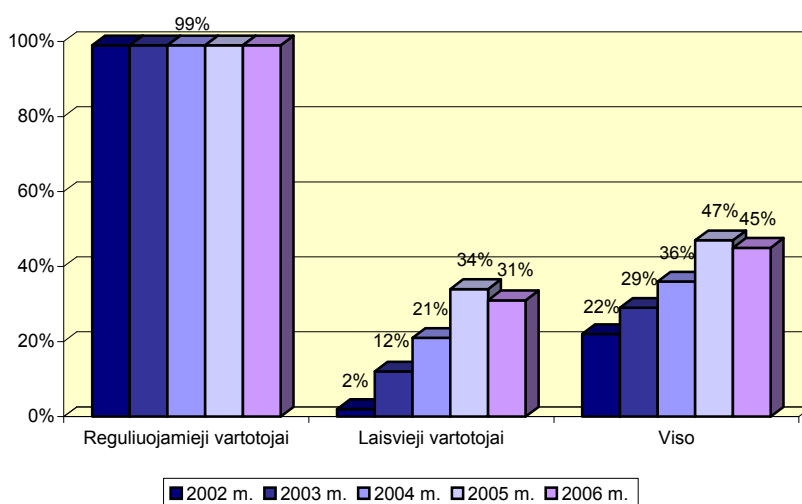
2006 m. gamtines dujas Lietuvos vartotojams tiekė aštuonios įmonės – „Lietuvos dujos“ (laisviesiems ir reguliuojamiesiems vartotojams), AB „Achema“ (savo reikmėms ir grupės įmonėms), UAB „Dujotekana“ (laisviesiems vartotojams), UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ (savo reikmėms) ir UAB „Haupas“ (laisviesiems vartotojams), AB „Joniškio energija“ (reguliuojamiesiems vartotojams), AB agrofirma „Josvainiai“ (reguliuojamiesiems vartotojams) ir UAB „Druskininkų dujos“ (reguliuojamiesiems vartotojams).

Gamtinių dujų rinkos struktūra Lietuvoje 2006 m.

■ AB „Lietuvos dujos“ pardavimai laisviesiems vartotojams
 ■ UAB „Dujotekana“ pardavimai laisviesiems vartotojams
 ■ AB „Lietuvos dujos“ pardavimai reguliuojamiesiems vartotojams
 ■ Kitų tiekėjų pardavimai laisviesiems vartotojams
 ■ Kitų tiekėjų pardavimai reguliuojamiesiems vartotojams

LD užimama rinkos dalis 2002-2006 m.

FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI

Pagrindiniai finansiniai grupės rodikliai

	2006	2005	Pokytis, %
Finansiniai rezultatai			
Pardavimo pajamos, mln. Lt	779,6	596,5	30,7
Pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA), mln. Lt	167,7	134,1	25,1
Pelnas prieš apmokestinimą, mln. Lt	71,7	42,0	70,7
Grynasis pelnas, mln. Lt	57,3	37,8	51,6
Investicijos, mln. Lt	122,8	187,7	-34,6
Turtas metų pabaigoje, mln. Lt	2.303,1	2.248,0	2,5
Nuosavas kapitalas metų pabaigoje, mln. Lt	1.855,8	1.828,5	1,5
Pelningumo rodikliai			
EBITDA marža, %	21,2	22,2	
Pelno prieš apmokestinimą marža, %	9,1	7,0	
Grynojo pelno marža, %	7,3	6,3	
Vidutinė turto grąža (ROA), %	2,5	1,7	
Vidutinė nuosavybės grąža (ROE), %	3,1	2,1	
Finansų struktūros rodikliai			

Skolos ir nuosavybės koeficientas, %	24,1	22,9	
Skolos koeficientas, %	19,4	18,7	
Rinkos vertės rodikliai			
Akcijos kainos ir pelno vienai akcijai santykis (P/E), kartai	31,75	49,25	
Grynasis pelnas, tenkantis vienai akcijai, Lt	0,12	0,08	50,0
Dividendai už ataskaitinius metus, tenkantys vienai akcijai, Lt	0,06*	0,06	-

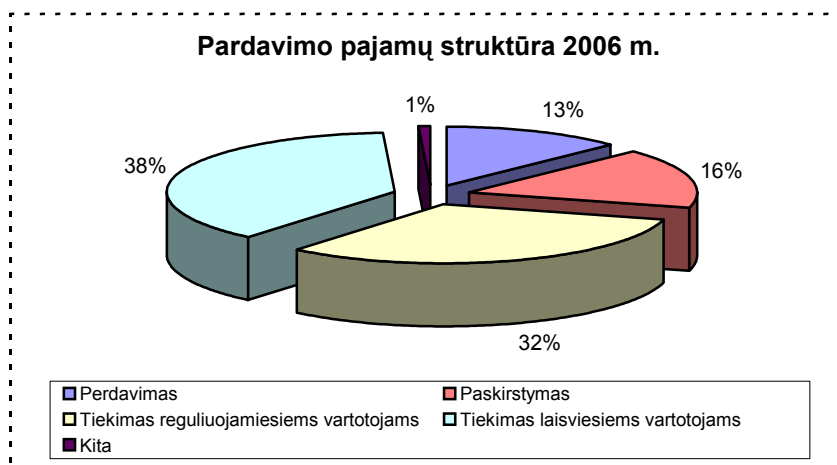
* siūloma tvirtinti visuotiniame akcininkų susirinkime.

2006 m. bendrovė parengė konsoliduotą finansinę atskaitomybę, kurioje atspindimi ir dukterinės UAB „Palangos perlas“ finansiniai rezultatai. Žemiau pateikiama AB „Lietuvos dujos“ įmonių grupės (toliau – grupė) finansinių rezultatų apžvalga.

Pagrindinė veikla

2006 m. grupės pardavimo pajamos buvo rekordinės – padidėjo nuo 596,5 mln. Lt iki 779,6 mln. Lt ir buvo 30,7 % didesnės negu 2005 m. Pagrindinę pardavimo pajamų dalį (99,3%) sudaro gaunamos pajamos iš dujų perdavimo, paskirstymo ir tiekimo laisviesiems ir reguliuojamiesiems vartotojams. Perdavimo, paskirstymo ir tiekimo reguliuojamiesiems vartotojams kainos yra reguliuojamos.

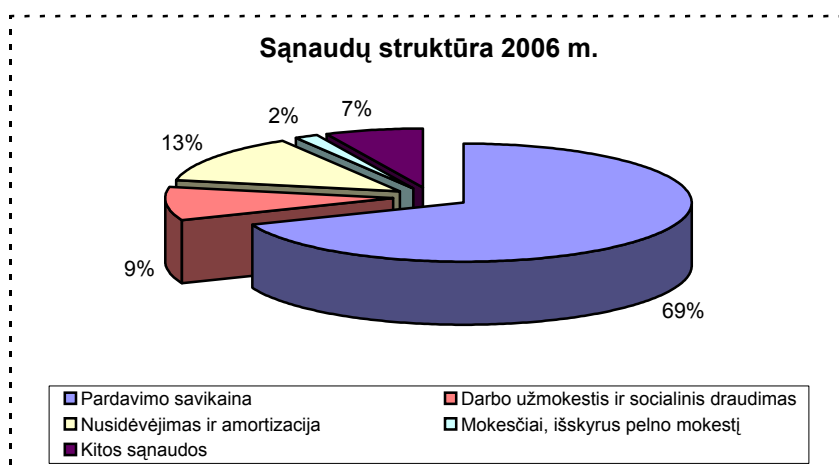
Pajamos už parduotas dujas reguliuojamiesiems ir laisviesiems vartotojams išaugo nuo 385,3 mln. Lt iki 547,7 mln. Lt, arba 42,1%. Didžiausią įtaką tam turėjo nuo 2006 m. padidėjusi gamtinių dujų importo kaina. Gamtinių dujų importo kainų didėjimą sąlygojo alternatyvaus kuro rūšių, ypač mazuto, kainų augimas pasaulinėse rinkose. Perdavimo ir paskirstymo paslaugų pajamos didėjo nuo 206,1 mln. Lt iki 226,4 mln. Lt arba 9,8 %.

Pardavimo savikaina išaugo nuo 340,5 mln. Lt iki 495,5 mln. Lt, arba 45,5 %. 2006 m. ir 2005 m. pagrindinę pardavimo savikainos dalį (99,9 %) sudarė dujų pirkimo sąnaudos.

Veiklos sąnaudos 2006 m. sudarė 223,0 mln. Lt ir, lyginant su 2005 m., padidėjo 10,2 mln. Lt, arba 4,8 %. Didžiąją sąnaudų dalį (43 %) sudaro nusidėvėjimo sąnaudos. Nusidėvėjimo sąnaudų padidėjimą 4,1 mln. Lt sąlygojo išaugusios investicijų apimtys 2005 m. ir 2006 m.

Žemiau pateikiama grupės sąnaudų (pardavimo savikainos ir veiklos sąnaudų) struktūra.

Bendrovė nuosekliai didina veiklos efektyvumą. Lyginant su 2002 m., t.y. nuo bendrovės privatizavimo pradžios, vienam darbuotojui tenkantis perduotų gamtinių dujų kiekis išaugo 66,6 proc., eksploatuojamų dujotiekių ilgis – 46,0 proc., vartotojų skaičius – 33,6 proc.

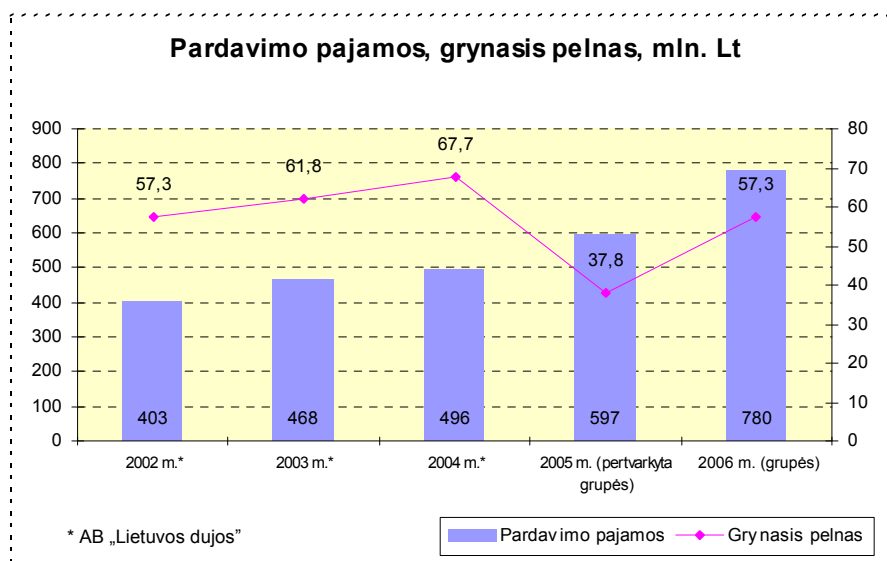
Finansinė ir investicinė bei kita veikla

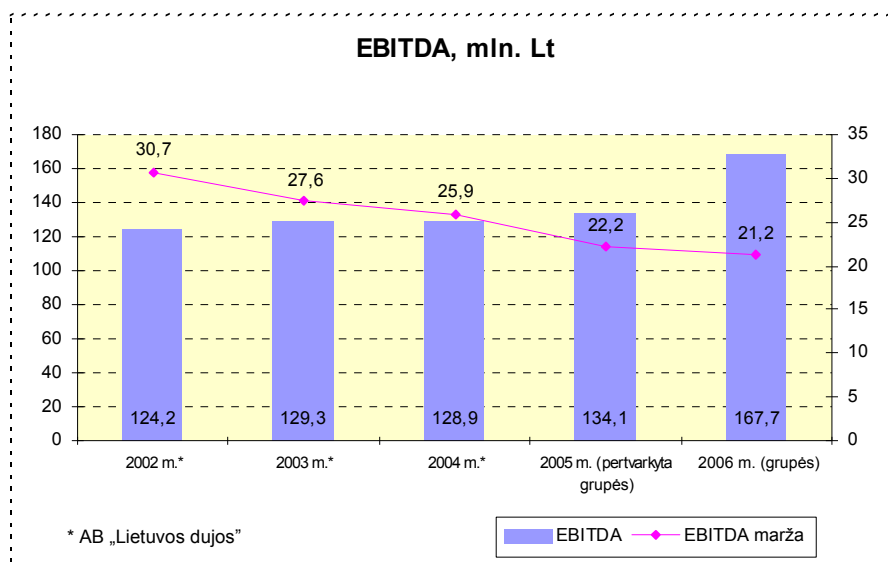
Ženklų teigiamą grupės finansinės ir investicinės veiklos rezultato pokytį 2006 m., lyginant su 2005 m., pagrindinai sąlygojo palankūs valiutos kurso pokyčiai. Kitos veiklos geresnį finansinį rezultatą pagrindinai lėmė padidėjęs grupės veikloje nenaudojamo ilgalaikio materialaus turto perleidimo pelnas.

Veiklos rezultatai

2006 m. grupės pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA), lyginant su 2005 m., padidėjo 33,6 mln. Lt ir sudarė 167,7 mln. Lt. Ikimokestinis pelnas sudarė 71,7 mln. Lt (2005 m. - 42,0 mln. Lt). Grynasis pelnas išaugo 19,5 mln. Lt ir sudarė 57,3 mln. Lt (2005 m. – 37,8 mln. Lt).

2006 m. pakeista naujų vartotojų prijungimo prie bendrovės dujų sistemos įmokų apskaitos politika. Atitinkamai pakoreguotas 2005 m. finansinis rezultatas. Platesni komentarai pateikti 2006 m. finansinėje atskaitomybėje.

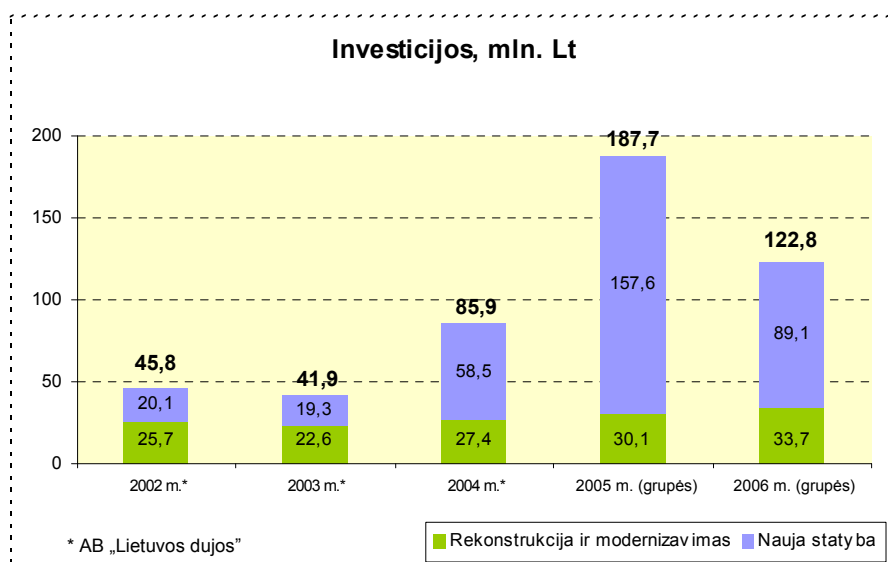
Ir toliau lieka neišspręsti tam tikri dujų kainų reguliavimo klausimai, kas įtakoja grupės finansinius rezultatus. Reguluojamoje tiekimo veikloje VKEKK kainoje numato tik minimalų ikimokestinį pelną (< 1 mln. Lt), skaičiuojamą tik nuo veiklos sąnaudų. Todėl nuo dujų importo kainos bendrovė, prisiimdama visą riziką aprūpinti dujomis daugiau kaip 540 tūkst. vartotojų, neturi galimybių gauti bent minimalią pelno maržą. Dėl VKEKK nevertinamų dalies ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų reguliuojama perdavimo veikla yra nuostolinga. Rezultatus blogina ir VKEKK reguliuojamose kainose nustatomas ikimokestinis pelnas, o ne kaip kitoms panašioms energetikos sektoriuje veikiančioms įmonėms grynas pelnas.

Investicijos

2006 m. grupė į dujų sistemų plėtrą bei ilgalaikio turto rekonstrukciją ir modernizavimą investavo 122,8 mln. Lt (2005 m. – 187,7 mln. Lt, kuomet buvo vykdomi didesnės apimties projektai).

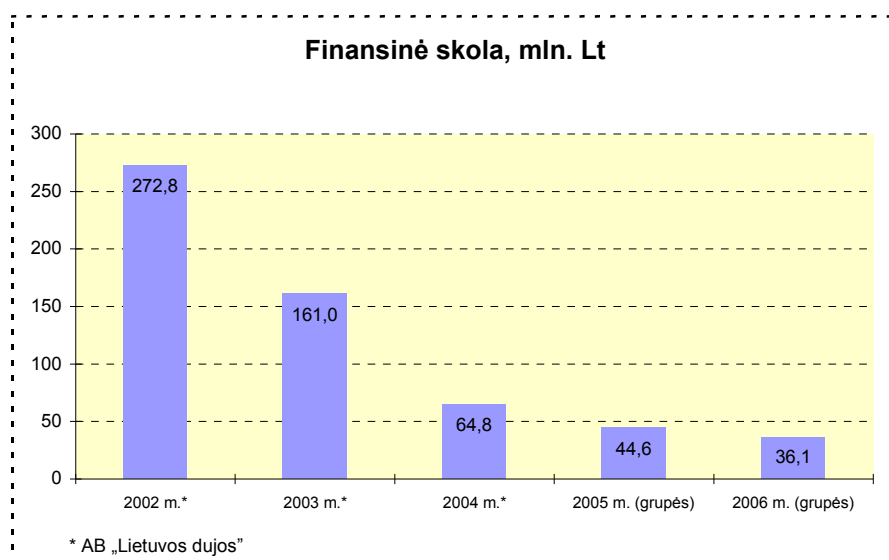
Investicijos į naujų dujų sistemų statybą sudarė 89,1 mln. Lt (2005 m. – 157,6 mln. Lt). Palyginti su ankstesniais metais, žymiai daugiau investuota į naujų dujų paskirstymo sistemų statybą.

Investicijos į ilgalaikio turto rekonstrukciją ir modernizavimą sudarė 33,7 mln. Lt (2005 m. – 30,1 mln. Lt). Padidėjimą pagrindinai įtakojo išaugusios investicijos į dujų skirstymo stočių rekonstravimą.

Finansinė skola

Grupės finansinė skola 2006 m. gruodžio 31 d. sudarė 36,1 mln. Lt ir, palyginus su 2005 m. gruodžio 31 d., sumažėjo 8,5 mln. Lt.

Balanso struktūra

Turtas

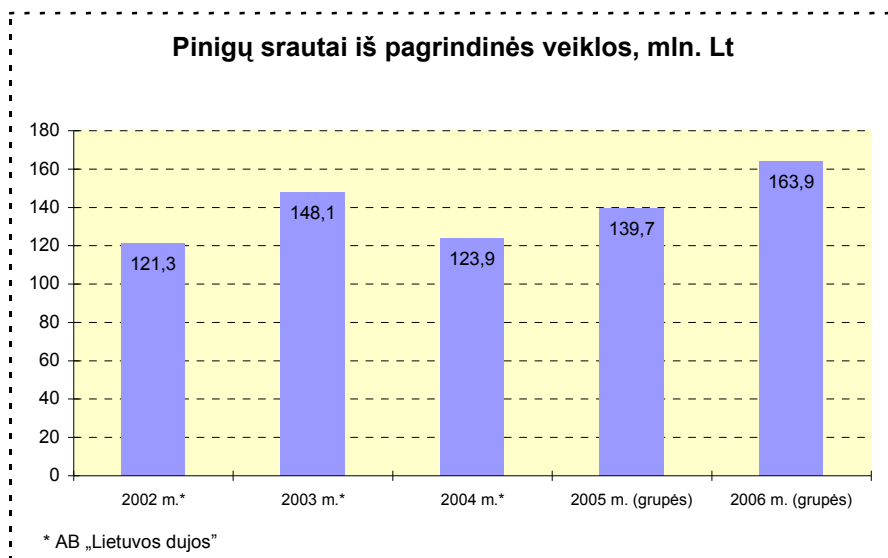
Grupės turtas per 2006 m. padidėjo 55,1 mln. Lt, t.y. nuo 2 248,0 mln. Lt iki 2 303,1 mln. Lt. Pagrindinę turto dalį (95,5 %) sudaro ilgalaikis turtas, kuris per 2006 m. padidėjo 23,4 mln. Lt ir sudarė 2 198,8 mln. Lt. Padidėjimą pagrindinai įtakojo investicijos į dujų sistemų plėtrą ir pertvarkymą. Didžiausią ilgalaikio turto dalį (89,0 %) sudaro magistraliniai ir skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai. Pagrindinę trumpalaikio turto dalį (48,9 %) sudaro iš pirkėjų gautinos sumos.

Akcininkų nuosavybė ir įsipareigojimai

Grupės akcininkų nuosavybė per 2006 m. padidėjo 27,3 mln. Lt, t.y. nuo 1 828,5 - iki 1 855,8 mln. Lt. Pagrindinę įsipareigojimų dalį (68,5 %) sudaro dotacijos (atidėtosios pajamos) ir atidėtieji mokesčiai.

Pinigų srautai

Grupės grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos per 2006 m. padidėjo 24,2 mln. Lt, arba 17,3 %, ir sudarė 163,9 mln. Lt (2005 m. buvo 139,7 mln. Lt).

ĮMONĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

LD veiklos prioritetai – nuosekli gamtinių dujų rinkos plėtra, planingas dujų infrastruktūros vystymas, stabilus ir saugus dujų tiekimas vartotojams, ryšių su vartotojais ir visuomene stiprinimas, efektyvus įmonės valdymas, racionalus išteklių naudojimas, veiklos profesionalumo ir atliekamų darbų kokybės užtikrinimas.

Įgyvendinat Nacionalinę energetikos strategiją, 2007 m. numatoma nutiesti magistralinio dujotiekio atkarpą Šakiai – Jurbarkas. Tai yra pirmas strategiškai svarbaus magistralinio dujotiekio Šakiai – Klaipėda statybos etapas. Šis dujotiekis yra būtinas, siekiant padidinti Lietuvos vartotojų aprūpinimo gamtinėmis dujomis patikimumą. Kartu bus sudarytos prielaidos dujofikuoti Tauragę, Šilutę, Šilalę, Pagėgius, Priekulę.

Planuojama, kad 2007 m. gamtines dujas pradės naudoti Jurbarko, Kalvarijų ir Kulautuvos gyventojai.

Išskirtinis dėmesys bus skiriamas Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimui į Lietuvos teisinę bazę bei teisiniam įmonės perdavimo, paskirstymo ir tiekimo veiklų atskyrimui. Neapibrėžtumai dėl jau ketverius metus svarstomo Gamtinių dujų įstatymo projekto galutinių nuostatų, apsunkina teisinio veiklų atskyrimo įgyvendinimą bei artimiausio laikotarpio įmonės veiklos rezultatų prognozavimą.

2007 m. planuojama didinti įmonės veiklos efektyvumą diegiant naujas informacinių technologijų, verslo valdymo sistemas, keliant personalo kvalifikaciją bei tobulinant darbuotojų motyvacijos sistemą.

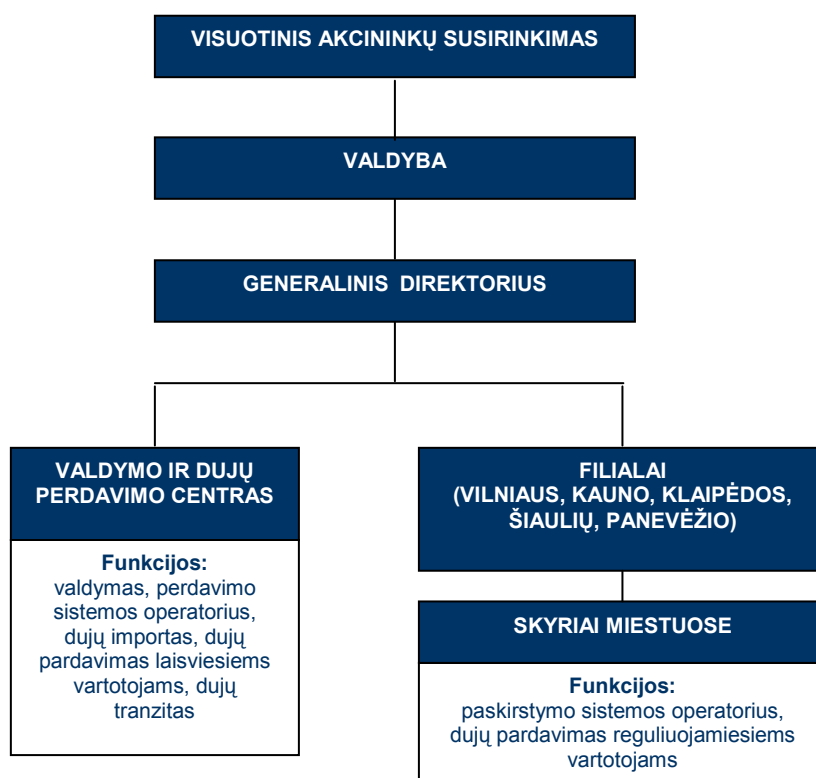
ĮMONĖS VALDYMAS

Įmonės valdymas

AB „Lietuvos dujos“ yra vertikaliai integruota įmonė.

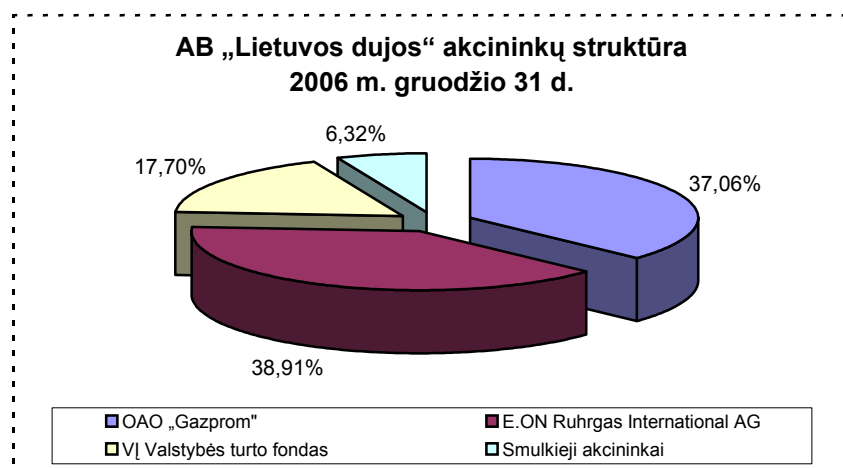
Skirtinguose Lietuvos regionuose veikia penki LD gamtinių dujų paskirstymo ir tiekimo filialai – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio – kuriems priklauso mažesnių miestų skyriai.

Organizacinė valdymo struktūra

LD akcininkai ir akcijos

AB „Lietuvos dujos“ įstatinis kapitalas lygus 469 068 254 Lt ir yra padalintas į 469 068 254 1 (vieno) Lt nominalios vertės paprastąsias vardines akcijas, kurios yra pilnai apmokėtos. Per 2006 m. įstatinio kapitalo dydis nesikeitė, akcininkų struktūra išliko ta pati.

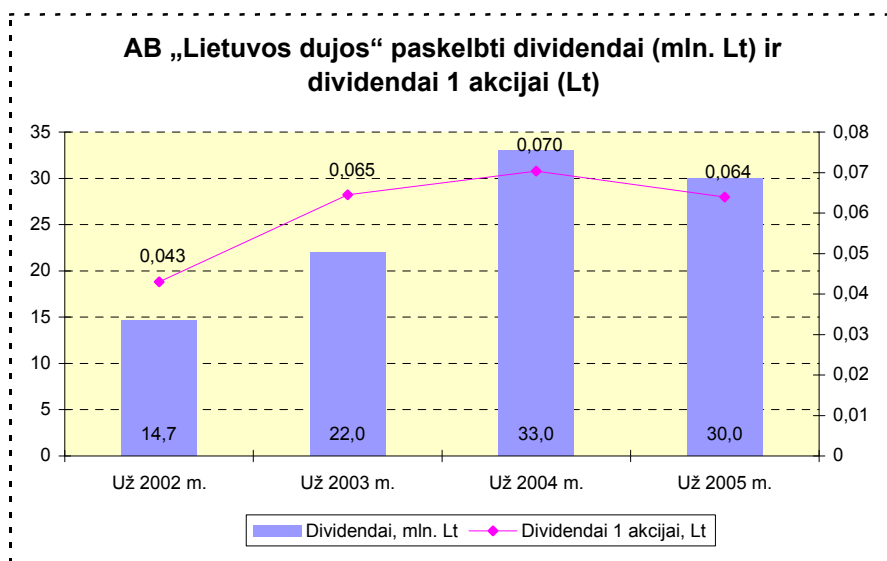
AB „Lietuvos dujos“ akcijomis yra prekiaujama ir jos listinguojamos AB „Vilniaus vertybinių popierių birža“ (VVPB), kuri priklauso didžiausiai Šiaurės Europos vertybinių popierių biržų operatoriai OMX, einamajame prekybos sąraše. AB „Lietuvos dujos“ kapitalizacija 2006 m. gruodžio 31 d. sudarė 1787,15 mln. Lt. Prekybos AB „Lietuvos dujos“ akcijomis apyvarta per 2006 m. VVPB padidėjo 14,3 % ir sudarė 21,37 mln. Lt, sudarytais sandoriais perleista 5 964 387 (2005 m. – 4 554 062) vienetų akcijų.

Akcijos kainos dinamika VVPB 2006 m.	
1 akcijos kaina 2005 m. pabaigoje	3,94 Lt
Didžiausia 1 akcijos kaina per 2006 m.	4,00 Lt
Mažiausia 1 akcijos kaina per 2006 m.	3,10 Lt
1 akcijos kaina 2006 m. pabaigoje	3,81 Lt

Bendrovė savų akcijų nėra įsigijusi ir per 2006 m. jokių sandorių, susijusių su savų akcijų įsigijimu ar perleidimu, nesudarė.

Nuo 2002 m. bendrovė kasmet dalį uždirbto pelno skiria dividendams išmokėti. Už 2005 m. finansiniais metais pasiektus rezultatus buvo mokami 30 mln. Lt dividendai.

Dukterinė įmonė

UAB „Palangos perlas“ yra dukterinė AB „Lietuvos dujos“ įmonė. 100 % UAB „Palangos perlas“ akcijų priklauso AB „Lietuvos dujos“. UAB „Palangos perlas“ įstatinis kapitalas padalintas į 9 703 763 paprastas vardines 1 (vieno) Lt nominalios

vertės akcijas. Šiai bendrovei priklauso viešbutis „Žydroji liepsna“ Palangoje, poilsio namai „Vilnis“ Pervalkoje, poilsio kompleksas „Žydroji liepsna“ Šventojoje. Pagrindinės bendrovės veiklos sritys: viešbučių ir kitos apgyvendinimo bei maitinimo paslaugos, seminarų ir konferencijų organizavimas. Įmonėje dirba 28 darbuotojai.

2006 m. UAB „Palangos perlas“ uždirbo 0,2 mln. Lt. grynojo pelno (2005 m. – 2,9 mln. Lt).

Lietuvos gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo sistemos

- Magistraliniai dujotiekiai
- Didžiausi skirstomieji dujotiekiai
- Kompresorinė stotis
- ▲ Dujų apskaitos stotis
- ▲ 2006 m. pastatyta dujų apskaitos stotis
- 2006 m. pastatyta dujų skirstymo stotis
- Magistraliniai ir didžiausi skirstomieji dujotiekiai, nutiesti 2006 m.
- - - 2007-2010 m. planuojami nutiesti magistraliniai dujotiekiai
- Dujofikuoti miestai
- Miestai, kuriuos planuojama dujofikuoti 2007-2010 m.

Eksplloatuojama infrastruktūra

Magistraliniai dujotiekiai	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų skirstymo stotys	Dujų apskaitos stotys	Dujų kompresorinė stotis
1,8 tūkst. km	7,2 tūkst. km	63	3	1

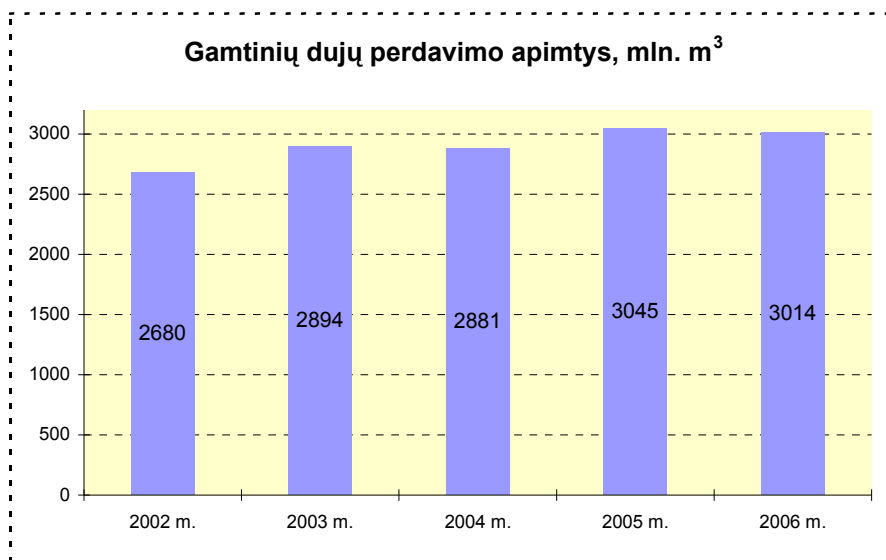
AB „LIETUVOS DUJOS“ PAGRINDINĖ VEIKLA

AB „Lietuvos dujos“ vykdoma veikla:

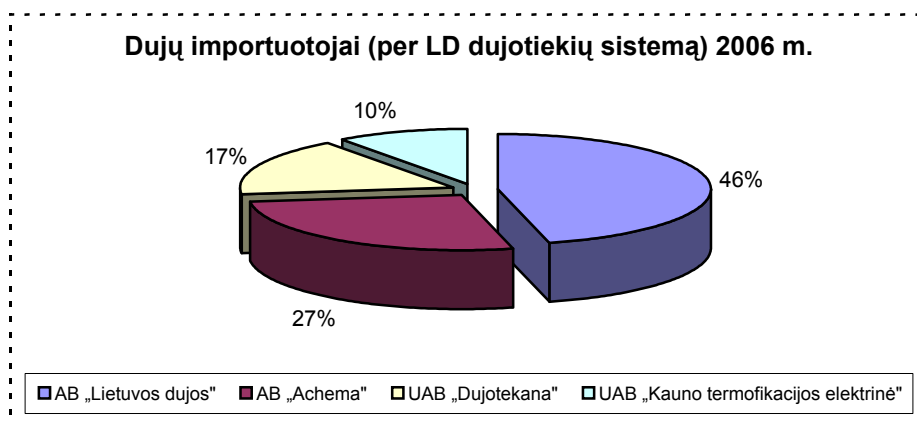
- perdavimas,
- paskirstymas,
- tiekimas laisviesiems ir reguliuojamiesiems vartotojams,
- paslaugų, susijusių su gamtinių dujų naudojimu, teikimas.

GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

Gamtinių dujų perdavimas – dujų transportavimas magistraliniu dujotiekiu vartotojams. Perdavimo sistemą sudaro magistralinių dujotiekių vamzdynai, dujų apskaitos bei skirstymo stotys, dujotiekių apsaugos nuo korozijos įrenginiai, duomenų perdavimo bei ryšio sistemos. AB „Lietuvos dujos“ yra Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius, atsakingas už saugų sistemos eksploatavimą bei vystymą.

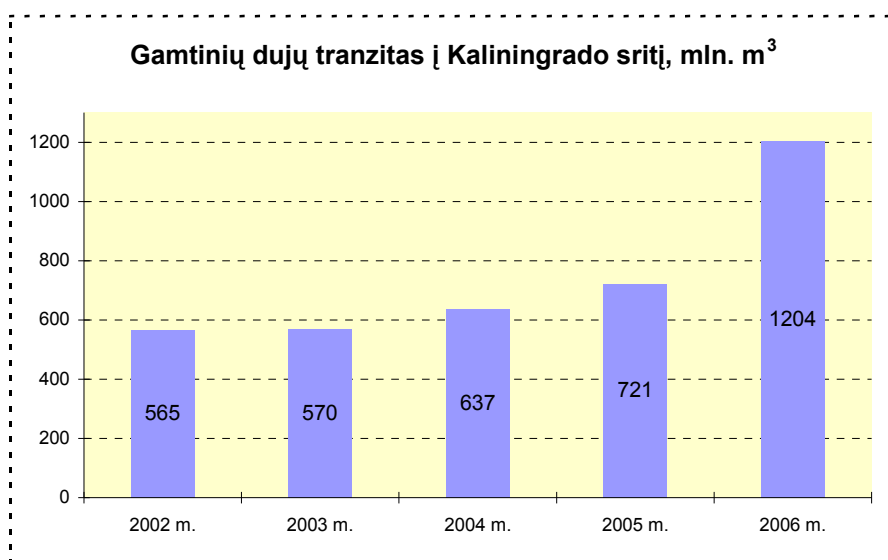

2006 m. perdavimo sistema transportuota 3013,9 mln. m³ gamtinių dujų, (1,1 % mažiau nei 2005 metais), iš jų 1653,3 mln. m³ vartotojams, perkantiems dujas iš kitų tiekėjų.

Tranzitas

Tranzitu į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį 2006 m. transportuota 1203,5 mln. m³ gamtinių dujų. Lyginant su 2005 metais, tranzito apimtys išaugo 66,9 %.

Investicijos į perdavimo sistemą

2006 m. į naujų dujų perdavimo sistemų statybą investuota 43,3 mln. Lt, pastatyta 33,5 km magistralinio dujotiekio, 1 dujų apskaitos stotis (toliau – DAS), 2 dujų skirstymo stotys (toliau – DSS). Siekiant padidinti magistralinio dujotiekio Šauliai–Klaipėda pralaidumą bei dujofikuoti Mažeikių miestą, pastatyta strategiškai svarbi magistralinio dujotiekio Šauliai – Kuršėnai antroji linija bei DAS dujotiekio atšakoje į Mažeikius. Panevėžyje pastatyta nauja dujų skirstymo stotis, skirta padidinti miesto dujų sistemos darbo patikimumą bei prijungti naują AB „Panevėžio energija“ statomą kogeneracinę jėgainę. Pastatyta magistralinio dujotiekio atšaka ir DSS ties Švenčionėliais. Pradėtas projektuoti magistralinis dujotiekis Šakiai – Jurbarkas – Tauragė.

Investicijos perdavimo sistemų rekonstrukcijai sudarė 13,8 mln. Lt. 11,1 mln. Lt investuota į penkių DSS rekonstrukciją, dvi iš jų pakeistos naujomis konteinerinėmis stotimis. Šiuolaikinius reikalavimus dabar atitinka 43 iš 63 DSS. Likusių 20 DSS pertvarką planuojama užbaigti per 5-6 metus.

Perdavimo sistemos eksploatavimas

2006 m. užbaigti magistralinio dujotiekio Ivacevičiai – Vilnius – Ryga dalies nuo Panevėžio iki pasienio su Latvija remonto darbai, pradėti 1999 m. Taip užtikrintas dujų transportavimo patikimumas padidėjus srautams per pasienio apskaitos stotį Kiemėnuose.

Didžiausio Lietuvoje skersmens magistraliniame dujotiekyje Minskas – Vilnius sumontuota linijinio čiaupo aikštelė. Sumažinus atstumą tarp linijinių čiaupų, įvykdyti projektavimo taisyklių reikalavimai. Lietuvos rangovinės organizacijos sėkmingai įvykdė tokio skersmens čiaupo montavimo darbus, kurie bendrovės istorijoje buvo atliekami pirmą kartą.

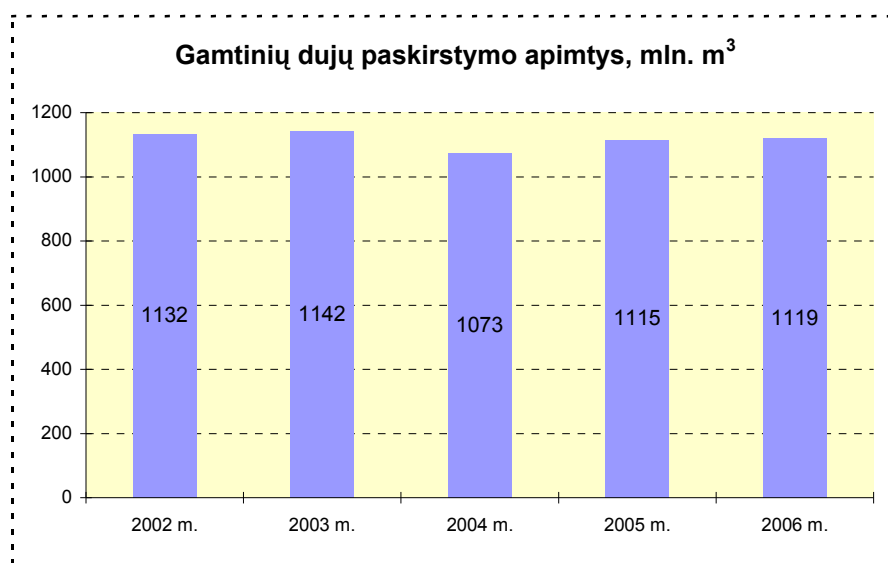
Užbaigtas Jonavos dujų skirstymo stoties technologinių linijų kompleksinis remontas, padidinat gamtinių dujų tiekimo patikimumą didžiausiam LD sistemos naudotojui AB „Achema“.

GAMTINIŲ DUJŲ PASKIRSTYMAS

Gamtinių dujų paskirstymas – dujų transportavimas skirstomuoju tinklu, siekiant pristatyti jas vartotojams. Paskirstymo sistemą sudaro dujų vamzdynai ir jų įtaisai, dujų reguliavimo įrenginiai, matavimo ir apskaitos prietaisai, dujotiekių

apsaugos nuo korozijos įrenginiai, telemetrijos ir ryšio įranga. AB „Lietuvos dujos“ yra paskirstymo sistemos operatorius licencijoje nurodytoje teritorijoje.

Bendrovė 2006 m. paskirstė 1119,0 mln. m³ gamtinių dujų, t.y. 0,3 % daugiau nei 2005 m.

Investicijos į paskirstymo sistemą

2006 m. į naujų dujų paskirstymo sistemų statybą investuota 45,8 mln. Lt., nutiesta 243,8 km naujų skirstomųjų dujotiekių, prijungta 5,1 tūkst. naujų vartotojų. Įvykdyti trys stambūs investicijų projektai Panevėžyje, Švenčionėliuose ir Kazlų Rūdoje. Panevėžyje miesto dujų skirstymo sistemos patikimumui užtikrinti pastatyta 5,6 km skirstomųjų tinklų. Švenčionėlių miestui dujofikuoti pastatyta 13,3 km skirstomojo dujotiekio. Dujofikuojant Kazlų Rūdą pastatytas 27 km ilgio skirstomasis dujotiekis Marijampolė – Kazlų Rūda, dujofikuota didelė medienos gaminių įmonė UAB „Girių bizonas“.

2006 m. į dujų paskirstymo sistemų rekonstrukciją investuota 7,6 mln. Lt, iš jų 3,9 mln. Lt – į dujotiekių rekonstrukciją. Kauno bei Vilniaus miestuose rekonstruota 15,8 km dujotiekių įveriant polietileninius vamzdžius į susidėvėjusius plieninius vamzdžius.

Paskirstymo sistemos eksploatavimas

Siekiant, kad paskirstymo sistema veiktų patikimai ir saugiai įgyvendinamas techninių ir organizacinių priemonių kompleksas.

Dujotiekių sandarumas periodiškai tikrinamas jautriais dujų ieškikliais, specialiais prietaisais nustatomi plieninių dujotiekių izoliacijos defektai. Papildomai plieninių dujotiekių apsaugai nuo korozijos naudojamos katodinės apsaugos priemonės.

Slėgio reguliavimo įrenginių patikimam funkcionavimui užtikrinti įgyvendinama techninių patikrinimų sistema. Sistemą papildo telemetrijos priemonės.

Atsižvelgiant į techninės priežiūros metu nustatytus trūkumus bei dujų sistemos būklę rengiamos bei įgyvendinamos remonto programos.

Dujotiekių išpirkimas

Vadovaujantis Ūkio ministro 2001 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 201, tęsiamas gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų, priklausančių kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, išpirkimas. Vadovaujantis su VKEKK suderintomis išpirkimo kainomis 2006 m. sudarytos 26 pirkimo – pardavimo sutartys, išpirkta 25,8 km ilgio skirstymo sistemų. Nuo sistemų išpirkimo pradžios LD yra gavusi ir užregistravusi 337 prašymus 391,9 km ilgio bendrojo naudojimo sistemoms išpirkti. Jau yra išpirkta 263,9 km dujotiekių.

Išpirkdama dujotiekius bendrovė siekia užtikrinti dujų sistemos vientisumą, eksploataavimo saugumą bei patikimumą ir tolesnį vystymą, prijungiant naujus vartotojus.

GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

Gamtinių dujų tiekimas – dujų pristatymas ir (ar) pardavimas vartotojams.

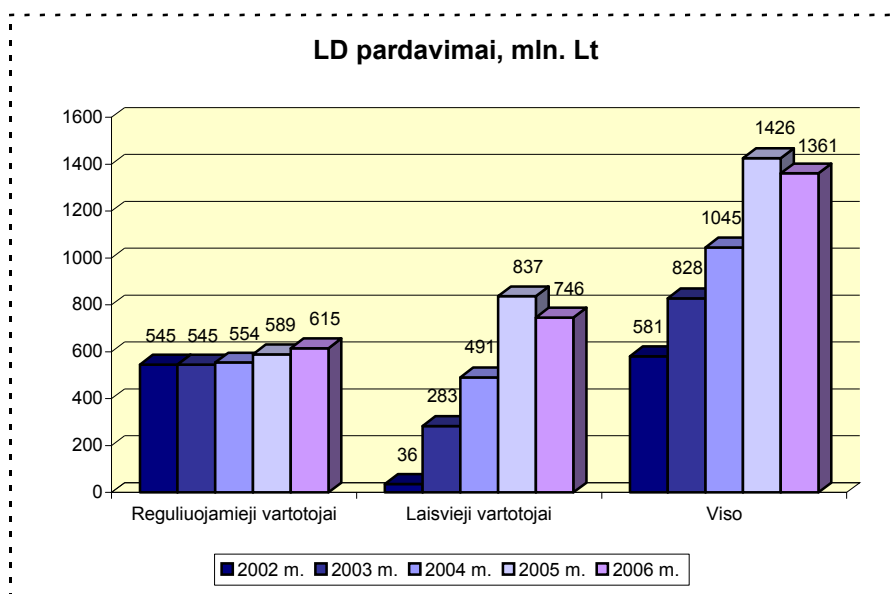
2006 m. LD gamtines dujas pirkė iš OAO „Gazprom“ bei UAB „Dujotekana“.

Vykdam Nacionalinę energetikos strategiją, AB „Lietuvos dujos“, siekdama užtikrinti saugų ir nepertraukiamą tiekimą gamtinių dujų vartotojams, tam tikrą gamtinių dujų kiekį saugo Inčiukalnio (Latvijos Respublika) dujų saugykloje.

Vartotojai

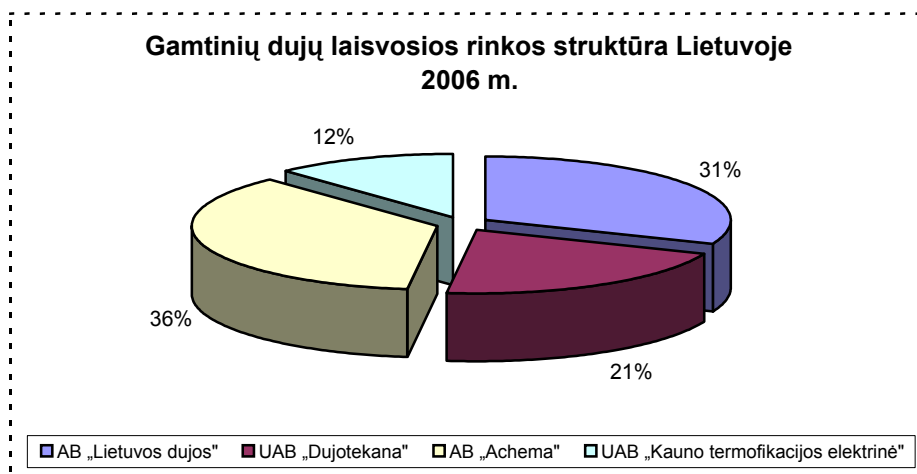
Gamtinių dujų vartotojai skirstomi į laisvuosius ir reguliuojamuosius. Laisvieji vartotojai turi teisę laisvai pasirinkti tiekėją ir pirkti dujas sutartine rinkos kaina. Tuo tarpu reguliuojamiesiems vartotojams dujas už nustatytą kainą tiekti įpareigota toje teritorijoje veikianti licencijuota paskirstymo įmonė.

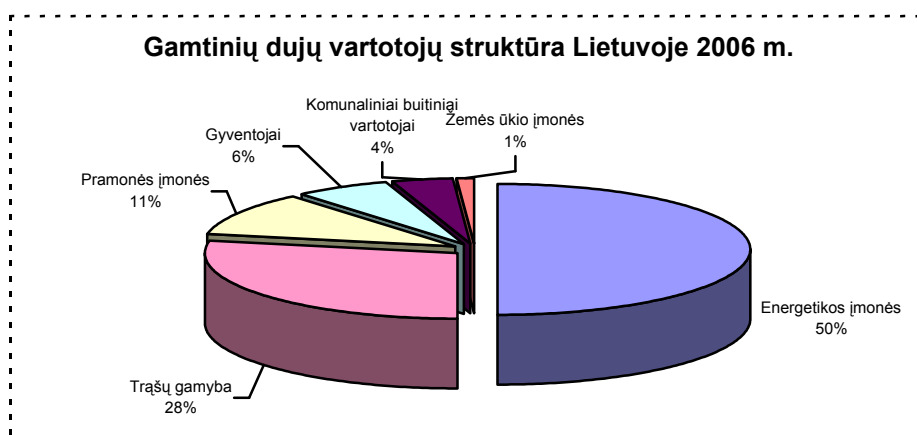
2006 m. LD patiekė vartotojams 1360,6 mln. m³ gamtinių dujų: 18 laisvųjų vartotojų – 745,6 mln. m³, 540,7 tūkst. reguliuojamųjų vartotojų – 615,0 mln. m³. Lyginant su 2005 metais, dujų pardavimas sumažėjo 4,6 %.

Be LD gamtines dujas laisviesiems vartotojams pardavė UAB „Dujotekana“. Du laisvieji vartotojai – AB „Achema“ ir UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ gamtines dujas perka tiesiogiai iš OAO „Gazprom“ pagal ilgalaikes sutartis. Jau beveik 50 % laisvųjų vartotojų sunaudojamų gamtinių dujų įsigyja sudarydami tiesiogines sutartis.

Nauja gyventojų atsiskaitymo tvarka

Tobulinant apskaitą ir atsiskaitymus, nuo 2006 m. liepos 1 d. LD nustatė naują gyventojų atsiskaitymo tvarką už suvartotas gamtines dujas. Bendrovė išleido naują atskirą AB „Lietuvos dujos“ atsiskaitymo knygelę. Šiuo projektu bendrovė siekia suvienodinti vartotojų apskaitą, sutvarkyti vartotojų duomenų bazę bei efektyviau dirbti su įmokas priimančiomis įstaigomis. Įteikiant naują atsiskaitymo knygelę, su vartotojais yra pasirašomos naujos gamtinių dujų pirkimo-pardavimo sutartys. Projektas turi būti užbaigtas iki 2007 m. liepos 1d.

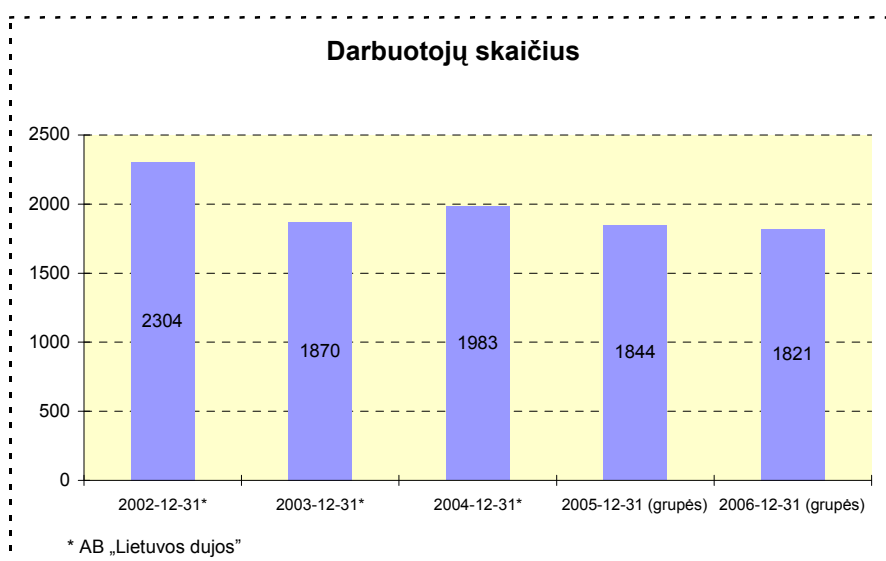
PERSONALAS

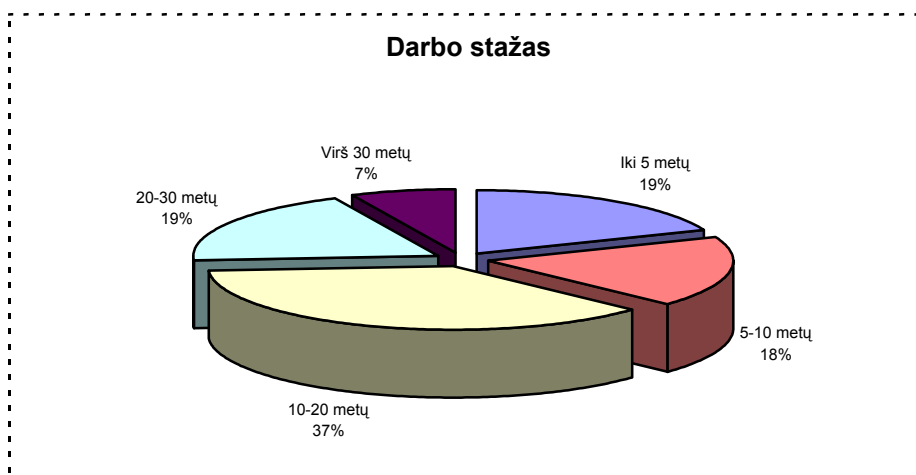
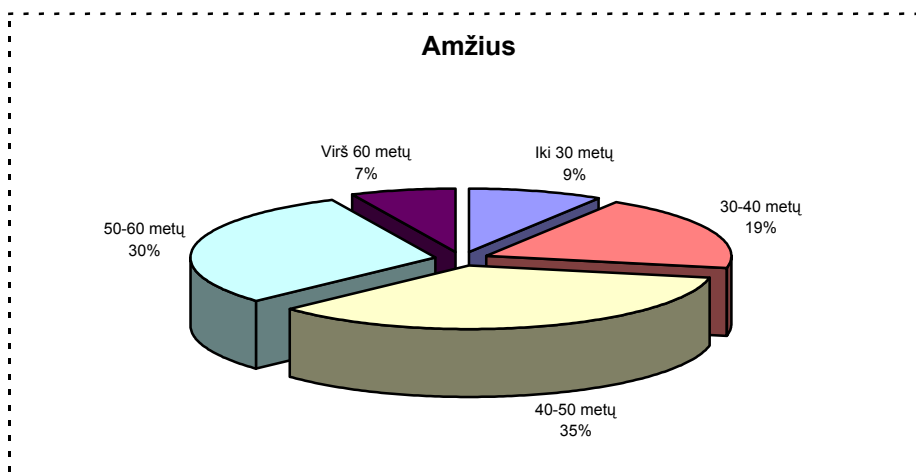
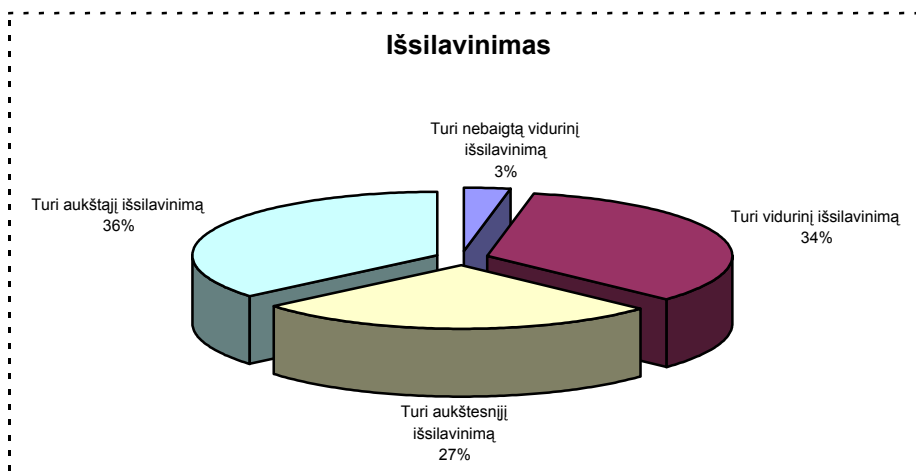
Per 2006 m. grupės darbuotojų skaičius sumažėjo nuo 1844 (2005 m. gruodžio 31d.) iki 1821 (2006 m. gruodžio 31d.). Šis sumažėjimas yra susijęs su tolesniu bendrovės valdymo struktūros tobulinimo procesu.

Darbininkai grupėje sudarė 40 % visų dirbančiųjų (2005 m. – 44 %). Vadovai, specialistai ir tarnautojai – 60 % (2005 m. – 56 %). Grupėje dirbo 67 % vyrų (2005 m. – 69 %) ir 33 % moterų (2005 m. – 31 %).

Grupės darbuotojų vidutinis amžius, kaip ir 2005 m., buvo 45 metai, vidutinis darbo stažas –14 metų (2005 m. – 17 metų). Darbuotojų su aukštauju išsilavinimu skaičius padidėjo 2 %.

Detalūs duomenys pateikti grafikuose.

Didelis dėmesys buvo skirtas darbuotojų mokymui, kvalifikacijos kėlimui. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšų buvo finansuojamas vidurinėsios grandies vadovų ir specialistų profesinės kompetencijos bei bendrųjų įgūdžių ugdymas. Per 2006 m. mokymams viso buvo skirta 1,0 mln. Lt, iš jų 0,2 mln. Lt – ES lėšos. Mokymuose dalyvavo 1,6 tūkst. darbuotojų.

LD filialuose veikė profesinių sąjungų padaliniai, susivieniję į Lietuvos dujininkų profesinių sąjungų asociaciją.

Bendrovės administracija ir profesinių sąjungų atstovai glaudžiai bendradarbiauja sprenddami aktualius darbuotojų socialinius, kultūros, sveikatingumo bei kitus klausimus, vyksta reguliarūs vadovų ir profesinių sąjungų atstovų susitikimai.

2006 m. gruodžio 6 d. pasirašyta nauja LD kolektyvinės sutarties redakcija, galiosianti iki 2010 m. gegužės 20 d.

Nors bendrovės darbuotojams tenka dirbti daug pavojingų ir sudėtingų darbų, nuolatinių prevencinių priemonių dėka 2006 m. gamybinių traumų pavyko išvengti.

APLINKOS APSAUGA

AB „Lietuvos dujos“ nuosekliai siekia mažinti neigiamą veiklos poveikį aplinkai, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktais.

Prioritetinės aplinkos apsaugos veiklos kryptys:

- gamtos apsauga dujinių objektų vietose, racionalus gamtos išteklių naudojimas;
- gamybinis ir ekologinis saugumas, statant ir eksploatuojant dujų objektus;
- ekologinio saugumo užtikrinimas dujinių objektų vietose.

Dujų skirstymo stotyse lašelinio tipo odoravimo sistemos baigiamos keisti automatinėmis. Šiuo metu 63 veikiančiose stotyse liko pakeisti 2 lašelinio tipo sistemas.

2006 m. buvo pradėta rengtis įdiegti suspaustų gamtinių dujų naudojimą keleiviniame transporte, taip mažinant oro užterštumą miestuose.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Nuo 1999 m. LD yra asociacijos „Baltic Gas“ narė. 2006 m. gegužės 8–9 dienomis Vilniuje vyko „Baltic Gas“ asociacijos Generalinė asamblėja ir jungtinė „Baltic Gas“/BASREC/„Eurogas“ konferencija, kurioje buvo aptariamos Baltijos jūros regiono dujų verslo aktualijos globalios dujų rinkos kontekste. Konferencijoje dalyvavo Baltijos jūros regiono valstybių dujų kompanijų vadovai, šių šalių vyriausybių bei „Eurogas“ atstovai, taip pat – ES energetikos komisaras Andris Piebalgs.

2006 m. bendrovė tęsė narystę asociacijoje „Gas Infrastructure Europe“ (GIE), į kurią įstojo 2003 m. rudenį. 2005 m. GIE išplėtė savo veiklą ir pakeitė pavadinimą iš „Gas Transmission Europe“. Šios organizacijos veikla apima tris svarbias veiklos ir tyrimų sritis: gamtinių dujų perdavimas (transportavimas), dujų saugyklos ir suskystintų gamtinių dujų veikla.

2006 m. birželio 6–9 dienomis LD dalyvavo Pasaulinėje gamtinių dujų bendrovių parodoje, kuri vyko Amsterdame (Olandijoje) ir kartu su „Latvijas Gaze A/S“ bei „Eesti Gaas AS“ pristatė trijų Baltijos valstybių dujų kompanijų vykdomą veiklą. Kartu vyko ir Pasaulinė gamtinių dujų konferencija. Renginyje didelis dėmesys buvo skiriamas Europos Sąjungos regionui, kurio ekonomikai vis didesnę įtaką daro gamtinių dujų paklausos augimas, saugiam bei patikimam gamtinių dujų tiekimui ir užterštumo mažinimui.

2006 m. rugsėjo mėnesį LD atstovai dalyvavo „International Gas Union“ (IGU) vykdomojo komiteto posėdyje.

RĖMIMO PROGRAMOS

2006 m., kaip ir ankstesniais metais, LD aktyviai dalyvavo remdama įvairius visuomenei naudingus socialinės globos ir rūpybos, kultūros paveldo išsaugojimo, sveikatos apsaugos, meno bei sporto projektus. LD praėjusiais metais parėmė daugiau kaip 50 įvairių projektų. Reikšmingiausi iš jų:

- parama Vilniaus krašto žmonių su negalia sąjungos vykdomai veiklai,
- dalyvavimas vykdant Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų konsultacinės poliklinikos išplėtimo projektą,

- parama Lietuvos dailės muziejui, organizuojant tarptautinę parodą „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vėliavos ir žemėlapiai“ bei išleidžiant Lietuvos sakralinio meno albumų rinkinį „Auksakalystė ir kiti metalo dirbiniai“,
- parama, organizuojant tradiciniu tapusį XI Pažaislio muzikos festivalį,
- parama, išleidžiant vieno žymiausių šiuolaikinių Lietuvos dailininkų, tapytojo Aloyzo Stasiulevičiaus, kūrybos darbų albumą.

Suprasdama rėmimo veiklos svarbą, LD ir ateityje planuoja dalyvauti kryptinguose rėmimo projektuose ir siekti, kad jos teikiama parama atneštų kuo didesnę naudą visuomenei.

AB „Lietuvos dujos“, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

Akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių 20.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi VVPB patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos		
Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	AB „Lietuvos dujos“ plėtros strategija ir tikslai yra apibrėžti vidaus dokumentuose pagal atskiras veiklos kryptis ir tikslus. Bendrovė atnaujina plėtros planus priklausomai nuo situacijos rinkoje bei reguliavimo aplinkos pokyčių.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	Šią rekomendaciją įgyvendina valdyba ir vadovas. Stebėtojų taryba nesudaroma siekiant glaudesnio valdybos bei vadovo bendradarbiavimo, efektyvesnio bendrovės valdymo, greitesnio priimtų sprendimų įgyvendinimo bei betarpiškos atsakomybės.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	
II principas: Bendrovės valdymo sistema		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Taip	Bendrovės valdymo organai yra valdyba ir vadovas. Stebėtojų taryba bendrovėje nesudaroma. Bendrovės akcininkų nuomone, tai yra pakankamas ir efektyvus vadovo atliekamų funkcijų priežiūros būdas. Bendrovės valdymo organų kompetencijų padalinimas bei atsakomybė yra apibrėžtas bendrovės įstatuose, valdymo organų darbo reglamentuose bei vadovo darbo sutartyje.

2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1.punkto
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Taip	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai. ¹	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus. ²	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Ne	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba, neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	Taip	
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	Taip	
<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vēlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	Taip	

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo nari, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	Taip	
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	Taip	
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	Taip	
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	Taip	<p>Kaip numatyta 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutartyje, sudarytoje tarp VĮ Valstybės turto fondo, Rusijos OAO "Gazprom" ir Vokietijos kompanijos "Ruhrgas AG" (nuo 2004 m. liepos 1 d. pavadinimas pakeistas į E.ON Ruhrgas International AG) į valdybą po 2 savo kandidatus siūlo OAO "Gazprom" ir "Ruhrgas AG" ir vieną kandidatą siūlo VĮ Valstybės turto fondas. Keturi bendrovės valdybos nariai atitinka vieną arba du Kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus.</p>

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluotė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi 	Taip	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.
--	------	---

<p>būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p> <p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>		<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.</p>
---	--	--

3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.	Ne	Bendrovė iki šiol Kodekse nurodytų nepriklausomumo kriterijų skelbimo praktikoje netaikė. (Žr. 3.6 punktą)
3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.	Taip	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.
3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų ⁶ . Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę. ⁸	Taip	

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formulė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniam valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	Taip	Bendrovės turimais duomenimis, visi valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	Taip	
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	Taip	

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankantį kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	Taip	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	Taip	

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	Taip	<p>Komitetai nėra sudaromi, tačiau atskiras jų funkcijas vykdo valdyba: reguliariai vertina atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį; svarsto bendrą atlyginimų (įskaitant skatinimo) sistemų taikymo politiką; stebi bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir skaidrumui.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.7 punkto.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p>	Ne	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.7 punkto.</p>

<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.9 punkto.
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.9 punkto.

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui;</p> <p>4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui;</p> <p>5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo.</p> <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Bendrovėje nėra sudarytas Skyrimo komitetas. Tarp akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis ir skyrimai į valdymo organus yra vykdomi vadovaujantis šia sutartimi.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išaitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais;</p> <p>2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna</p>	Ne	Bendrovėje nėra sudaromas Atlyginimų komitetas. Tarp akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis, kurios pagrindu yra priimami sprendimai dėl valdymo organų narių atlyginimų.

<p>iš kitų susijusių bendrovių;</p> <p>3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
--	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomencijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti</p>	Ne	Bendrovėje nėra sudaromas Audito komitetas. Tarp akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis, kurios pagrindu bei vidaus teisės aktų pagalba užtikrinamos Audito komitetui priskirtinos funkcijos.
---	----	--

<p>išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
--	--	--

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	<p>Įmonės vidaus dokumentuose nėra numatytas atskiras valdybos veiklos vertinimas, nes to nereikalavo LR teisės aktai. Sprendimus dėl įmonės veiklos priima Bendrovės valdyba, kuri atsiskaito akcininkų susirinkimui.</p>
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiam principui sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	Taip	
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹¹</p>	Taip	

¹¹ Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	
5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Neaktualu	Bendrovėje nėra stebėtojų tarybos.
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	
6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	

6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą ¹² . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Ne	Pagal Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymą ir bendrovės įstatus svarbūs sandoriai yra tvirtinami Valdybos.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.	Taip	
6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. ¹³ Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	
6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	

¹² Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, išsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvarstomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

¹³ Išankstinis minėtų dokumentų skelbimas bendrovės interneto tinklalapyje turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į Akcinių bendrovių įstatymo (Žin., 2003, Nr. 123-5574) 26 straipsnio 7 dalyje nurodytą 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo terminą.

<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	Neaktualu	<p>Atsižvelgiant į bendrovės akcininkų struktūrą bei galiojančias akcininkų susirinkimo organizavimo taisykles, nėra būtinybės diegti papildomai brangiai kainuojančios IT sistemos.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	Taip	
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	Taip	
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	Taip	
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	Taip	

VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika		
Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovė savo atlyginimų politikos ataskaitos ataskaitiniais metais viešai neskelbė, nes to nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai. Bendrovės atlyginimų politika nustatoma atsižvelgiant į padėties šalies darbo rinkoje analizės rezultatus.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.

<p>8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
<p>8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
<p>8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. <p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno 	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.

<p>sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	Ne	Šiuo metu bendrovė neturi tokių atlyginimo schemų.

<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaiškės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. <p>Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>		<p>Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.</p>
<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritari akcininkai.</p>		<p>Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.</p>
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.8 punkto.</p>
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos išpareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>		

IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme

Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Šios rekomendacijos vykdymą užtikrina preciziška bendrovės veiklą reguliuojančių valstybės institucijų bei asocijuotų vartotojų organizacijų priežiūra bei kontrolė. Bendrovės veiklos viešumas sudaro sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka bei pagal bendrovės įstatus ir vidaus tvarkos taisykles. Valdymo organai konsultuojasi su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.		
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.		

X principas: Informacijos atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p> <p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>	<p>Taip</p>	
--	-------------	--

10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos ir informacija yra patalpinta tinklalapyje www.dujos.lt
<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.	Taip	
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokesčių už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Audito įmonė iš bendrovės gauna pajamas už mokesčių konsultacijas ir verslo konsultacijas, kurios neprieštarauja audito įmonės nepriklausomumo reikalavimams, nustatytiems Lietuvos Respublikos Audito įstatyme ir Lietuvos Respublikos VPK norminiuose aktuose.

